

Oktatási Hivatal

BUDAPESTI
PEDAGÓGIAI OKTATÁSI KÖZPONT

1088 Budapest, Vas u. 8.

Telefon: (+36 1) 374-2142

Honlap: www.oktatas.hu

E-mail: Versenyek.POKBudapest@oh.gov.hu

VERSENYKIÍRÁS

AZ Oktatási Hivatal által támogatott HORVÁTH MIHÁLY TEHETSÉGGONDOZÓ ÉS MÚZEUMBARÁT TÖRTÉNELMI VETÉLKEDŐ 2018/2019. tanév

A verseny pedagógiai célja

A tantárgy, illetve tudományág iránt kiemelt érdeklődést mutató tanulók ismeretszerző, rendszerező, alkalmazó, írásbeli és szóbeli szövegalkotó képességének fejlesztése, valamint a tehetséggondozás a verseny fő célja. Szervesen felhasználva és építve a cél elérésében a múzeum (Hadtörténeti Intézet és Múzeum) által őrzött és kapcsolódó forrásokra, amivel pedig az általános műveltség bővítése és a magyar történelem szélesebb körű megismertetése a cél.

A verseny kategóriái

A versenyt két korcsoport számára, 3-3 kategóriában hirdetjük meg.

I. kategória: A fővárosi általános iskolák **5-6. évfolyamai** részére.

I/a kategória: **Légy te is tárlatvezető! — Éljen a forradalom!**

I/b kategória: **A csatatérről a vesztőhelyig**

I/c kategória: **Huszárok a szabadságharcban**

II. kategória: A fővárosi általános iskolák **7-8. évfolyamai** részére.

II/a kategória: **Légy te is tárlatvezető! — Megtorlástól kiegyezésig**

II/b kategória: **Aradi vár, aradi vár, halál völgye**

II/c kategória: **A magyar huszár**

Hat- és nyolcosztályos gimnáziumok esetén az azonos korosztályú tanulók jelentkezését is elfogadjuk.

A verseny jellege, részei

A verseny két fordulóból áll.

Az **első fordulóban** a versenyzőknek aktívan részt kell venniük a Hadtörténeti Múzeum korcsoportnak megfelelő foglalkozásán. Ezután a látott, tapasztalt ismereteket és az egyéni kutatás eredményeit maximum 5 oldal terjedelmű dolgozatban kell összefoglalni.

A **második forduló szóbeli jellegű:** a Hadtörténeti Múzeumban egy szakmai zsűri előtt szóban is bizonyítani kell a témában való jártasságot, megszerzett ismereteket.

A verseny fordulói

Első forduló:

Időpontja:

5-6. osztályosok: **2018. november 7.** (szerda) 14:00–17:00

7-8. osztályosok: **2018. november 8.** (csütörtök) 14:00–17:00

Helyszíne: **Hadtörténeti Múzeum**

A versenyre online történik a **nevezés**, a www.tehetseghalo.hu **weboldalon** kell jelentkezni **2018. november 5-ig**.

A **pályamunka beadásának határideje: 2019. február 25.**

A pályamunka beadása: 5-6. évfolyamosok papír alapon a Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium címére (1082 Budapest, Horváth Mihály tér 8.) adhatják be, a 7-8. évfolyamosok elektronikusan küldjék a horvathmihalyverseny@gmail.com e-mail címre.

Második forduló (döntő):

Időpontja: **2019. április 25.** (csütörtök) 10:00 – 16:00

Helyszíne: **Hadtörténeti Múzeum** (1014 Budapest, Kapisztrán tér 2-4.)

A verseny témája, ismeretanyaga

Hadtörténeti100

100 éves a Hadtörténeti Múzeum!

*„Így válhatik a Magyar Hadimúzeum azzá, aminek lennie kell:
hadimúltunk tudós ismertetőjévé, hőseinknek és tetteiknek kegyeletos dicsőítőjévé
s a jövő nemzedékek lelkesítő tanítójává!” (Aggházy Kamill alezredes 1928.)*

I/a kategória: **Légy te is tárlatvezető! — Éljen a forradalom!**

Egy kiállítás nem csak egykorú tárgyak halmaza, hanem olyan elemek, amelyek egymással szorosan összefüggnek. A tárlatvezetés során ezt, a néha kevésbé nyilvánvaló kapcsolatot mutatjuk be, hogy egy korszak érthetővé váljon. Tervezz meg egy tárlatvezetést a *"Jelszavaink valának haza és haladás"* című kiállítás első termének felhasználásával, amely segít megérteni, milyen út vezetett a forradalomig és onnan a szabadságharchoz!

I/b kategória: **A csatatérről a vesztőhelyig**

Az aradi vértanúk kiemelt helyet foglalnak el a magyar történelmi emlékezetben, az 1848 – 1849-es forradalom és szabadságharc utáni megtorlás áldozatának kollektív jelképévé váltak. Éppen ezért hajlamosak vagyunk elfelejtkezni arról, hogy bár az Aradon kivégzett tábornokok és főtisztek sorsa közös lett, addig mindannyian sajátos életpályát jártak be, és kivégzésük egyéni tragédiákat is jelentenek. Ha kicsit mélyebbre ásunk ezeknek a hősöknek a történetében ezerféle világnézettel, motivációval, jellemmel találkozhatunk. A dolgozat célja: bemutatni az aradi vértanúk egyikének sajátos életútját a csatateret világtól az aradi vesztőhelyig egy szárnysegéd szemszögéből.

I/c kategória: **Huszárok a szabadságharcban**

Minden év március 15-én mindenki egy kicsit huszárrá akar válni, hiszen ez a könnyűlovas fegyvernem számos hősi tettet hajtott végre a szabadságharc során. De pontosan milyen haditettek fűződnek a nevükhöz? Milyen volt a fegyverzetük, felszerelésük, hogyan tudták lóvá tenni ellenfeleiket a harc során? Dolgozatodban járj utána a magyar huszárok történetének a szabadságharc ideje alatt! Ne felejtse ki az egyenruha ismertetését se!

II. kategória: A fővárosi általános iskolák **7-8. évfolyamai** részére.

II/a kategória: Légy te is tárlatvezető! — Megtorlástól kiegészítésig

A múzeumi kiállításban bemutatott anyagok sok történetet tudnak nekünk el mesélni. Egy tárlatvezetés során kiválaszthatjuk azt, ami számunkra a legizgalmasabb és azon keresztül mesélhetünk egy-egy korszak életéről. Tervezz meg egy tárlatvezetést a *"Jelszavaink valának haza és haladás"* című kiállítás utolsó terméhez, amely a történelmünk szabadságharc utáni korszakát mutatja be: a megtorlást, az emigrációt és az elnyomás korát egészen a kiegészítésig.

II/b kategória: Aradi vár, aradi vár, halál völgye

A szabadságharcot követő addig példátlan megtorlás jelképévé az aradi vértanúk váltak. A vár börtönében töltött szomorú napok és várakozás többüket naplóiírásra ösztönözte. Ki hogyan élhette meg a bírósági tárgyalást és az előre eldöntött halálos ítéletek kihirdetését, volt-e aki még reménykedett a császár kegyelmében? Milyen vádakkal szembesültek a tárgyaláson, ki mennyire volt önérzetes vagy próbálta a bőrét menteni? Milyen felfogás mentén működött a megtorlás gépezete? A dolgozat célja: bemutatni az aradi vértanúk lelkivilágát, érzéseit, érzelmeit a fegyverletétel napjától a kivégzés előestéjéig egy börtönnapló lapjain.

II/c kategória: A magyar huszár

Az évszázadok során a huszár alakja vált a magyar hadtörténet egyik fő jelképévé. Ha egy magyar katonára gondolunk, önkéntelenül is egy lovas huszár jut az eszünkbe. De hogyan, milyen körülmények között jött létre ez a könnyűlovas fegyvernem? Nem csupán az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc idején találkozhatunk velünk, ott voltak már a végvárakban a törökök ellen harcolva, a Nagy Háború során is számos hőstettet hajtottak végre, de a II. világháborúban ugyanúgy fontos szerep jutott nekik. A dolgozat célja a huszárság egy korszakának a bemutatása: mikor milyen volt a felszerelésük, fegyverzetük, harcmódjuk és milyen haditettek köthetőek a nevükhöz.

A pályamunkák elkészítéséhez ajánlott irodalomjegyzék korcsoportonként és témakörönként:

5-6. osztályosok számára:

I/a kategória: Légy te is tárlatvezető! — Éljen a forradalom!

Cs. Kottra Györgyi (szerk.): „Fényesebb a lánchnál a kard. Emlékkiállítás az 1848-49. évi forradalom és szabadságharc 150. évfordulójára. HADTÖRTÉNETI MÚZEUM, Budapest, 2002.

Csikány Tamás: Csata Komáromnál 1849. július 2-án avagy a szabadságharc harcászata. Hadimúzeum Alapítvány, 2003.

Csikány Tamás: A szabadságharc hadművészete 1848 – 1849. ZRÍNYI KIADÓ, 2015.

Gergely András (szerk.): Magyarország története a 19. században. OSIRIS KIADÓ, Budapest, 2005.

Hermann Róbert: Az 1848-49-es szabadságharc nagy csatái. HM ZRÍNYI KOMMUNIKÁCIÓS SZOLG. KHT, 2003.

Hermann Róbert: Kis magyar hadtörténet. ZRÍNYI KIADÓ, 2013.

Hermann Róbert: Magyarország hadtörténete III. - Magyarország a Habsburg Monarchiában 1718-1919. ZRÍNYI KIADÓ, 2015.

Hermann Róbert: 1848-1849 - A szabadságharc hadtörténete. KORONA KIADÓ KFT., 2001.

Németh László: Március 15. Nemzeti Könyvtár 43. KÖZLÖNYKIADÓ KFT, 2015.

Pászti: A magyar honvédsereg harcászata az 1848-49-es szabadságharcban. HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum Line Design, 2013

/b kategória: A csatatérről a vesztőhelyig

Bencze László: Gróf Leiningen-Westerburg Károly honvédtábornok. Budapest, MH Módszertani Központ, 1990.

Bodor Imre: Karkötő az aradi vértanúk emlékére. In: A Hadtörténeti Múzeum értesítője, 2003. 6. sz. 221-222. old.

Gyűjteményi katalógus, nyomtatott anyag: Aradi Ereklýmúzeum. Szerk.: Kedves Gyula. 2012.

Hermann Róbert: Az aradi vértanúk temetései. In: Rubicon, 2009. (20. évf.) 3. sz. 46-53. old.

Hermann Róbert: I. Ferenc József és a megtorlás. Budapest, Új Mandátum, 2009.

Hermann Róbert: Megtorlás az 1848-49-es forradalom és szabadságharc után. Budapest, 1999.

Hermann Róbert: Mindig az elsők között: Poeltenberg Ernő, a szabadságharc tábornoka. Budapest, M. Hadi Történetírást Támogató Alapítvány, 1997.

Katona Tamás: Az aradi vértanúk I-II. Budapest, Európa Kiadó, 1983.

<http://mek.oszk.hu/06100/06162/html/index.htm>

Kedves Gyula: A szabadságharc vértanúi. 1849. október 6. Kiss Tibor festményei. Salgótarján, Lexikon Kft, 1998.

Mándoki László: Aradi vértanúk nótájáról. Pécs, 1973.

Nyáry Krisztián: Az elfeledett aradi vértanú. In: BBC History: a világtörténelmi magazin, 2017. 5. sz. 66-69. old.

Tarján M. Tamás: 1849. október 6. Az aradi vértanúk és Batthyány Lajos kivégzése.

http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/1849_oktober_6_az_aradi_vertanuk_es_batthyany_lajos_kivegzese/

Tóth Zsolt: Az aradi vértanúk sírjainak kutatása és feltárása. In: Hadtörténelmi közlemények, 2013. (126. évf.) 1. sz. 187-204. old.

http://epa.oszk.hu/00000/00018/00026/pdf/EPA00018_hadtortenelmi_2013_1_187-204.pdf

Vértanúk könyve: a magyar forradalom és szabadságharc mártírjai, 1848-1854. Budapest, Rubicon, 2007.

Zakar Péter – Felicia Aneta Oarcea: Az 1848–1849-es forradalom múzeumának története Aradról. Arad, Editura/Kiadó Trinom, 2011.

/c kategória: Huszárok a szabadságharcban

Cs. Kottra Györgyi (szerk.): „Fényesebb a láncnál a kard. Emlékiállítás az 1848-49. évi forradalom és szabadságharc 150. évfordulójára. HADTÖRTÉNETI MÚZEUM, Budapest, 2002.

Csikány Tamás: Csata Komáromnál 1849. július 2-án avagy a szabadságharc harcászata. Hadimúzeum Alapítvány, 2003.

Csikány Tamás: A szabadságharc hadművészete 1848 – 1849. ZRÍNYI KIADÓ, 2015.

Hermann Róbert: 1848-1849 - A szabadságharc hadtörténete. KORONA KIADÓ KFT., 2001.

Kedves Gyula: A szabadságharc huszárai. HADIMÚZEUM ALAPÍTVÁNY, Budapest, 1992.

Pászti: A magyar honvédsereg harcászata az 1848-49-es szabadságharcban. HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum Line Design, 2013

Ságvári György-Somogyi Győző: Nagy huszárkönyv. MAGYAR KÖNYVKLUB, Budapest, 1999.

7-8. osztályosok számára:

II/a kategória: Légy te is tárlatvezető! — Megtorlástól kiegyezésig

Cieger András (szerk.): A kiegyezés. OSIRIS KIADÓ, Budapest, 2004.

Cs. Kottra Györgyi (szerk.): „Fényesebb a láncnál a kard. Emlékiállítás az 1848-49. évi forradalom és szabadságharc 150. évfordulójára. HADTÖRTÉNETI MÚZEUM, Budapest, 2002.

Gergely András (szerk.): Magyarország története a 19. században. OSIRIS KIADÓ, Budapest, 2005.

Hermann Róbert: Magyarország hadtörténete III. - Magyarország a Habsburg Monarchiában 1718-1919. ZRÍNYI KIADÓ, 2015.

Hermann Róbert: Megtorlás az 1848-49-es forradalom és szabadságharc után. Budapest, 1999.

Hermann Róbert: 1848-1849 - A szabadságharc hadtörténete. KORONA KIADÓ KFT., 2001.

Katona Tamás: Az aradi vértanúk I-II. Budapest, Európa Kiadó, 1983.

II/b kategória: Aradi vár, aradi vár, halál völgye

Bencze László: Gróf Leiningen-Westerburg Károly honvédtábornok. Budapest, MH Módszertani Központ, 1990.

Bodor Imre: Karkötő az aradi vértanúk emlékére. In: A Hadtörténeti Múzeum értesítője, 2003. 6. sz. 221-222. old.

Gyűjteményi katalógus, nyomtatott anyag: Aradi Ereklémúzeum. Szerk.: Kedves Gyula. 2012.

Hermann Róbert: Az aradi vértanúk temetései. In: Rubicon, 2009. (20. évf.) 3. sz. 46-53. old.

Hermann Róbert: I. Ferenc József és a megtorlás. Budapest, Új Mandátum, 2009.

Hermann Róbert: Megtorlás az 1848-49-es forradalom és szabadságharc után. Budapest, 1999.

Hermann Róbert: Mindig az elsők között: Poeltenberg Ernő, a szabadságharc tábornoka. Budapest, M. Hadi Történetírást Támogató Alapítvány, 1997.

Katona Tamás: Az aradi vértanúk I-II. Budapest, Európa Kiadó, 1983.

<http://mek.oszk.hu/06100/06162/html/index.htm>

Kedves Gyula: A szabadságharc vértanúi. 1849. október 6. Kiss Tibor festményei. Salgótarján, Lexikon Kft, 1998.

Mándoki László: Aradi vértanúk nótájáról. Pécs, 1973.

Nyáry Krisztián: Az elfeledett aradi vértanú. In: BBC History: a világtörténelmi magazin, 2017. 5. sz. 66-69. old.

Tarján M. Tamás: 1849. október 6. Az aradi vértanúk és Batthyány Lajos kivégzése.

[http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/1849 oktober 6 az aradi vertanuk es batthyany lajos kivegzese/](http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/1849_oktober_6_az_aradi_vertanuk_es_batthyany_lajos_kivegzese/)

Tóth Zsolt: Az aradi vértanúk sírjainak kutatása és feltárása. In: Hadtörténelmi közlemények, 2013. (126. évf.) 1. sz. 187-204. old.

http://epa.oszk.hu/00000/00018/00026/pdf/EPA00018_hadtortenelmi_2013_1_187-204.pdf

Vértanúk könyve: a magyar forradalom és szabadságharc mártírjai, 1848-1854. Budapest, Rubicon, 2007.

Zakar Péter – Felicia Aneta Oarcea: Az 1848–1849-es forradalom múzeumának története Aradról. Arad, Editura/Kiadó Trinom, 2011.

II/c kategória: A magyar huszár

Fröhlich Dávid: Huszárok, előre! Magyar sereglovasság a II. világháborúban. Püldo Kiadó, Debrecen, 2012.

Hermann Róbert: Magyarország hadtörténete III. - Magyarország a Habsburg Monarchiában 1718-1919. ZRÍNYI KIADÓ, 2015.

Kedves Gyula: A szabadságharc huszárai. HADIMÚZEUM ALAPÍTVÁNY, Budapest, 1992.

Kovács S. Tibor: Huszárígyek a 15-17. században. MARTIN OPITZ KIADÓ, Budapest, 2010.

Rácz Árpád (szerk.): Nagy képes millenniumi hadtörténet. RUBICON-HÁZ BT., 2008.

Ságvári György-Somogyi Győző: Nagy huszárkönyv. MAGYAR KÖNYVKLUB, Budapest, 1999.

Zachar József: A magyar huszár. CORVINA KIADÓ, 2000.

A fordulók feladatainak rövid ismertetése:

Az első fordulóban a www.tehetseghalo.hu weboldalon előzetesen regisztrált diákok vehetnek részt.

Ez a versenyre felkészítő múzeumpedagógiai foglalkozásból és az ezt követő résztéma választásból, valamint a pályamunka elkészítéséből áll az előzetesen közzétett feltételeknek megfelelően, határidőre benyújtva azokat papíralapon, valamint a 7-8. osztályos versenyzők elektronikus formában is.

A második fordulóban, a Hadtörténeti Múzeumban egy szakmai zsűri előtt szóban is bizonyítani kell a témában való jártasságot, megszerzett ismereteket.

A nevezés módja és határideje

A versenyen való részvételi szándékot a www.tehetseghalo.hu oldalon kell jelezni **2018. november 5-ig**.

A nevező diákok adatait a felkészítő tanáraik rögzítik a **Tehetségáló** online jelentkeztető felületén.

A döntőre meghívott diákok a szülői beleegyező nyilatkozatot is tartalmazó, kitöltött nevezési lapot a döntő helyszínén regisztrációkor adják le.

A döntőbe jutás feltételei, a továbbjutott versenyzők értesítésének módja és határideje:

A múzeumi foglalkozás és saját kutatómunka alapján elkészített és határidőig **2019. február 25-ig** benyújtott dolgozatokat a Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium szaktanárai és a Hadtörténeti Múzeum dolgozói javítják ki. A javítás eredményét és a döntőbe jutottak névsorát **2019. április 5-ig** hozzuk nyilvánosságra a www.fazekas.hu, www.militaria.hu/muzeumpedagogia és a www.tehetseghalo.hu weboldalakon. A döntőbe jutott dolgozatok közül a javítóbizottság kiválasztja témánként a legjobb dolgozat íróját is.

A döntőben részt vevő diákok maximális létszáma 70 fő (korcsoportonként 35-35 fő)

A versenyen **részvételi díj nincs**.

A verseny ütemterve

Határidő	Feladat
2018.11.05.	regisztráció a versenyre
2018.11.07-08.	első forduló a Hadtörténeti Múzeumban
2019.02.25.	pályamunkák beadása
2019.04.05.	döntőbe behívott tanulók listájának közzététele
2019.04.25.	fővárosi (szóbeli) döntő a Hadtörténeti Múzeumban
2019.06.05.	központi díjátadó ünnepség

A verseny díjai:

A döntő valamennyi résztvevője emléklapot kap.

Az értékelés és eredményhirdetés a verseny után történik. HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum tárgyjutalomban, oklevélben részesíti a versenyzőket.

Korcsoportonként és témakörönként az első három helyezett oklevelet kap és jutalomban (könyv vagy könyvutalvány) részesül, melyek átadására az Oktatási Hivatal Budapesti Pedagógiai Oktatási Központ díjkiosztó ünnepségén kerül sor 2019. június 5-én.

A verseny szakmai felelősének és szervezőjének neve, címe, elérhetősége*Szakmai felelős:*

Ádámné Laczkó Melinda

Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium
1082 Budapest, Horváth Mihály tér 8.

E-mail: melinda@fazekas.hu

Telefon/Fax: +36-1/210-1030/243

Balogh Máté

Hadtörténeti Intézet és Múzeum

E-mail: balogh.mate@mail.militaria.hu

Telefon: +36-1-325-1691

Kapcsolattartó:

Bordáné Kovács Zita pedagógiai referens

Oktatási Hivatal Budapesti Pedagógiai Oktatási Központ
1088 Budapest, Vas u. 8.

E-mail: bordane.kovacs.zita@oh.gov.hu vagy tehetseg.bppok@oh.gov.hu

Telefon: +36-1-374-2142

Budapest, 2018. október 1.

Lánczky Edit
főosztályvezető

Oktatási Hivatal Budapesti Pedagógiai Oktatási Központ